

per Josep Palomero i José Miguel Segura

MENUDENCIAS DE IMPRENTAde **Juan Gomis Coloma**Editorial: **Institució Alfons el Magnànim**

València, 2015

Pàgines 557

Estudi de la literatura de cordell

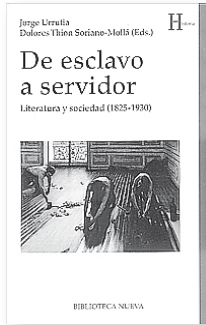
La IAM va publicar l'any passat 'El món en un plec', en què Rosa J. Cañada estudiava els col·loquis: el gènere parateatral més escampat durant el segle XVIII i les primeres dècades del

XIX. Es tracta de composicions satíriques o festives dialogades, que uns "col·loquiers" més o menys professionals recitaven o representaven per a un públic de classe baixa. Ara, en aquest llibre, Juan Gomis aprofundeix en l'estudi dels gèneres populars. En primer lloc, aclareix i delimita el camp de la literatura de cordell: es tracta dels plecs solts de consum popular que, entre els segles XV i XIX, els venedors ambulants exhibien als carrers penjats en un cordell, i que compraven els vianants per uns cèntims. En segon lloc, se centra en l'estudi de la producció de plecs solts de la impremta d'Agustín Laborda, que al segle XVIII es va especialitzar en l'elaboració de les anomenades "menudencias": romanços, col·leccions d'antologies, casos de successos, de prodigis divins, vides d'estudiants, d'espavilats, etc. A partir d'aquesta aportació, coneixem perfectament què es va produir i com es va consumir aquest gènere tan popular dels plecs solts. **JP**

DE ESCLAVO A SERVIDORde **Jorge Urrutia i Dolores Thion Soriano-Mollá [Eds.]**Editorial: **Biblioteca Nueva**

Madrid, 2014 | Pàgines 299

Estudis literaris

Este és el segon volum que es publica amb les aportacions d'un grup de professors, estudiosos de la literatura espanyola moderna de diverses universitats, en especial aque-

lles en què els dos editors exercixen com a catedràtics: la Carles III (Jorge Urrutia) i la Universitat de Pau et des Pays de l'Adour (Dolores Thion Soriano-Mollá), entre altres centres. La seua finalitat és estudiar i divulgar les manifestacions literàries que, com a conseqüència de la Revolució Francesa i del seu impacte social i cultural, van expressar els conflictes que es van produir entre les elits dominants i els nous dirigents sorgits de la massa que van plantejar propostes innovadores. Amb uns pocs anys de retard amb relació al canvi polític succeït a França (1789), en el cas espanyol el final de l'Antic Règim se situa en 1812, amb la Constitució de Cadis.

El llibre s'organitza en cinc seccions, en cada una s'estudien alguns casos concrets que responen al plantejament de l'anàlisi proposada, analitzant revistes, teatre, novel·la, poesia i assaig. Ho tanca un epíleg d'Urrutia que explica com van sorgir els escriptors de les classes populars. **JP**

HASTA AQUÍ HEMOS LLEGADOde **Petros Márkaris**Traducció: **Ersi Marina Samará Spiliotopulu**Editorial: **Tusquets**

Barcelona, 2015 | Pàgines 283

Narrativa estrangera

'Hasta aquí hemos llegado' culmina el detallat -i extenuant, pel grau d'implicació en les històries comptades, segons el propi Márkaris- corregut d'este novel·lista grec

de cap a cap de l'actual crisi del país hel·lè. Si 'Con el agua al cuello', 'Liquidación final' y 'Pan, educación y libertad' parlaven de la classe política, de la banca i el sistema financer, ara és la gent del carrer la que realment protagonitza la història comptada, una ciutat d'Atenes semideserta de dia i desolada de nit en què determinades estructures paraestatsals acampen a gust afonant la població en una espiral de violència, injustícia, ressentiments i maldat que pareix no tindre fi. Una dinàmica que colpeja de ple, des del mateix paràgraf inicial del relat, al propi comissari Kostas Jaritos i la seua família. Per sort Markaris no acaba amb Jaritos -eixe policia amb què el lector s'identifica immediatament per la seua condició de gent comuna i senzilla- en esta novel·la, tan sols acaba amb el Jaritos de la crisi. Junt amb Carvalho i Montalbano representa a la perfecció l'anomenada novel·la negre-policíaca mediterrània. **J.M.S.R.**

LOS AMIGOS DE FRANCOde **Peter Day**Traducció: **Jordi Beltrán Ferrer**Editorial: **Tusquets**

Barcelona, 2015 | Pàgines 276

Història, assaig

El Franquisme -i més concretament el colp d'estat que ho va originar- pareix un fet històric encara lluny de ser comprés en tota la seua complexitat i ramificacions. Peter Day, periodista

britànic especialitzat en temes de política i espionatge, ha hagut d'investigar a fons per a comptar l'episodi històric en què un agent del M16 -el servei d'intel·ligència anglès-, el major Hugh Pollard, va dur a terme una missió secreta que ho va portar a Canàries en el mateix aeroport que després conduiria Franco des de Canàries al Marroc en un moviment de política internacional per a salvaguardar els seus interessos més enllà de les dificultats èticomorals que poguera comportar el fet d'ajudar a la ruptura d'un règim legitimat democràticament com la II República Espanyola per a aconseguir un altre de signe dictatorial. Naturalment, l'ajuda anglesa en aquells moments va tindre la seua resposta posterior amb el distanciament que el propi Franco va mantindre cap a Hitler durant la II Guerra Mundial. Interessant llibre que desvela uns fets incòmodes, a considerar tant per uns i per altres. **J.M.S.R.**

destaquem...

Eixes hores fosques de la nostra història recent

SUITE FRANCESAd'**Emmanuel Moynot**Traducció: **Regina López Muñoz**Editorial: **Salamandra Graphic**

Barcelona, 2015 | Pàgines 224

Novel·la gràfica

Hi ha històries sorprenents, embolicades en un halo de misteri. Són històries que deixen ben clar això que la realitat és més forta i molt més estranya que la ficció. No crec que hi haja res com sobreviure a una guerra, per exemple. En la guerra no hi ha lloc per al raciocini, tot pareix estar en mans de l'atzar. Viure i morir són pràcticament l'única cara d'una mateixa moneda. D'ací, potser, que els testimonis dels supervivents ens encollisquen el cor o ens colpegen de forma contundent en l'estómac provocant així l'arcada. No és fàcil, no ha de ser-ho.

Narrar els horrors que un va viure en os i carn és, per a mi, un acte de fe. Fe en la raça humana, que tals atrocitats no tornen a tindre lloc. Un pot creure que existix, en el fons, un bri de commiseració, que no estem abocats a l'infern. I no obstant això... som reincidentes, mai aprenem la lliçó. I això és evident si un llig cada dia els periòdics o veu els informatius de la televisió. El món està en guerra, encara que alguns vullguen ignorar-ho.

Irène Némirovsky va dibuixar amb mestria les escenes grotesques de la invasió alemanya a França. Ho va fer a través d'una novel·la de què no es tenia constància, titulada 'Suite francesa'.

Com si es tractara d'un truc de màgia, un bon dia va aparèixer eixe manuscrit perdut i poc va tardar a causar autèntica commoció. Ací a Espanya la va editar **Salamandra** i este mateix any, de la mà del seu segell **Salamandra Graphic**, podem tornar a emocionar-nos i entristir-nos -esta no és una bonica història, com dirien- amb els retrats d'eixes milers de famílies que, després de les primeres bombes, van decidir fugir dels seus llars en busca d'una salvació. Amb cotxe, amb bicicleta o a peu, tots cobren distinta sort, per a desgràcia d'uns i consol d'altres. **Emmanuel Moynot** és l'autor d'una versió magnífica de 'Suite francesa' que ha sigut traduïda per **Regina López Muñoz** -'Las Cuatro de Syldavia'. Basada en les dos primeres parts de la novel·la de Némirovsky, el dibuix i les tonalitats grises aconsegueixen traslladar eixes hores tan fosques de la història més recent del nostre món, un món que, per moments, perd deliberadament el seu rumb fruit de l'odi i la incomprensió. Esta novel·la gràfica transmet eixe desfici gràcies a Moynot i gràcies, per descomptat, a Irène Némirovsky. **≡**

Eric Gras